

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:

háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyilttér minden sor 10 kr.

Főt. Pletényi Endre apát úrnak, főt. Salay Mátyas lelkész úrnak és egy „öntudatos pap“ úrnak.

Miután a három főtisztelendő úr a magyarosítás ügyében megindított polemikában egészen a személykedés terére csapott at s két ciceros és egy garmond ezikkben — az ügy érdemleges tárgyalása helyett tisztán az én csekély személyemmel foglalkozik; miután én a toga sánczai mögött elhelyezett gorombaságoknak nehéz kaliberű ágyúival szemben egészen védtelen vagyok s nincs ahhoz való tehetőségem, hogy a főtisztelendő urak nyelvén válaszolhassak; végre miután statistikailag*) okadatolt állításaim közül egy sincs megegyezve s a főtisztelendő urak ugy kerülgetik kétrendbeli cikkem állításait, mint a három kandur a két tál forró kását — én e személyeskedés terére átvitt polemiait részemről befejeztem nyilvánítom.

R-putációm érdekében azonban nem fejezhetem be e vitát annélkül, hogy kétfőre megjegyzést ne tegyek. Salay Mátyas főtisztelendő úr azt tanácsolja nekem, hogy szálljak magamba, „mert hát igen valószínű, hogy kenyéradóim észrevehén, hogy az a mód, melyet az „Eperjesi Lapok“-ban a magyarosítás terjesztésére inauguráltam, csak kárhöz-tatandó, egy szép reggelen, ha nem egyébbel, úgy bizonyosan apró pénzzel fizetnek ki.“

Hát én erre a főtisztelendő úrnak azt mondom, hogy nekem az „Eperjesi Lapok“-nál nincsenek kenyéradóim; a lap szerkesztését azzal vállaltam el: ha lesz a lapnak annyi jövedelme, hogy nekem is jut némi munkadíj, jól van; ha nem, úgy is jól van; továbbá az írottakért a felelősséget magam viselem s csak addig állok e lap élén, míg e felelősség viselésében nem korlátozatom s engem, valamint eddig, úgy jövőre is senki sem fog apró pénzzel kifizetni.

Második megjegyzésem azon interpellációra vonatkozik, a mely így szól: „Az Eperjesi Lapoknak a megyei papság ellen folytatott rendszeres

*) Cikkem azon névjegyzékéből, melyben a magyarosító egyet lelkésztagjai elősoroltatnak, Plaveczy József ur neve azért maradt ki, mert habár tagja is az egyetnek, de nem volt az egyet hívás jegyzékében feltéve; Korányi Antal plébános ur neve pedig a korrektúra után véletlenül kimaradt ugyan, de azért számszerint a 31 r. kath. lelkész végösszegében benne van.

TÁRCZA.

Midőn zongorázott.

Reszkettek a fájdalomtól
Az érezhurok dallamai,
Hogyne . . . hisz e bús dallamok
Lelkének a visszhangjai.

Felviharzott e dalokból
Egy rabszívnek forradalma,
Egy szív titkos szerelmének
Tilos vágya, tilos álma.

S míg játszott a szerelem
Fájó harcát . . . és mosolygott,
Nem sejtették, hogy ezalatt
L like nekem panaszkodott.

Míg játszott a szerelem
Ezen tépő, fájó harcát,
A sarokból némán néztem
Kedves, halvány, büszke arcát.

Némán néztem és szememből
Forró könyvek pergették le:
Irgalmas ég ne vidd e nőt —
Ne vidd e nőt kísértetbe!

A magyarság nyomai Sáros-megyében.

Irta: Hörk J. coll. tanár.

Egy megtisztelő megbízás folytán Sáros-megyének múltjával közelebbről kellvén foglalkoznom, pár olyan érdekes és különösen nem-

támadásával szemben mily elégtételt ad a sértett papságnak a magyarosító egyet választmánya? Miként jön a magyarosító egyet választmánya ahhoz, hogy a főtiszt. uraknak az „Eperjesi Lapok“-kal szemben elégtételt adjon, azt nem értem. Hiszen ha én sértettem meg az urakat, akkor én tartozom az elégtétellel: tessék kérem velem rendelkezni. A választmány csak azon elégtételt adhatná, ha a legközelebbi ülésen azt jelentené az egyet jegyzője, hogy azon főtiszt. urak, kik eddig még nem tagjai az egyetnek, valamennyien belépnek — s ez forró óhajtamom.

Ziradékul egy bucsuzó főt. Pletényi Endre apát urhoz. Miután ciceros ezikkének öt bekezdésében jól lehordott — ezikke végén az Isten és béke malasztjával bucsuzik el tőlem. Ezt az előzmények után nem vártam s nagyon meg voltam hatva. Engedje meg a főúr, hogy én Heine szavaival bucsuzzam el ezikkétől, e ritka irodalmi virágtól, azt mondva róla:

Du bist wie eine Blume
So hold, so schön und rein,
Ich schau' dich an und Wehmuth
Schlecht mir ins Herz hinein.

„Isten s béke velünk a közhaza érdekében!“

Hedry Bertalan.

A választott tisztviselők és a nyugdíj.

(H. B.) Hogy nálunk a törvényhatóság szolgálatában állandóan alkalmazott tisztviselő nem nyugdíjkepes, azt mindenki tudja. Megyénk közönsége a múlt évi december havi közgyűlésében (belátva ama roppant anomáliát, hogy a megyei tisztviselőnek existenciája nem lehet sors lutri, s a választási esélyeknek kitett hamleti lenni-vagy nem lenni-fél-problema), elhatározta, miszerint tisztviselőiről jövőre gondoskodni fog s e czélból bizottságot küldött ki egy nyugdíjszabályzat alkotása érdekében.

Tudomásunk szerint e kérdés tanulmányozása jó kezekbe van letéve. Nem is kételkedünk azon, hogy e bizottság még ez év folyamában kész javaslatot fog a közgyűlés elé járulni s arról is meg vagyunk győződve, hogy csak gondos és ala-

zetiségi szempontból fontos adatai jutottam, melynek megismerése azt hiszem kellemes lesz e lapok t. olvasóira s a mennyiben ez adatok különösen magyar nemzetünkre is vonatkoznak s a magyarságnak Sárosmegyében való remek létét, hanem egykori nagy kiterjedését is dokumentálják, a „magyarságot Sárosmegyében terjesztő egyesület“ is szolgálatot vélek tehetni ez adatok közlésével. — S ha netalán ezen törekvésemben nem mutatnék anyai sikert, mennyit némelyek várnak, azzal vigasztalom magamat, hogy — talán — elértem legalább ama megnyugtató nyilatkozatot: „Ut desuit vires, — laudanda voluntas.“

Hogy Sárosmegye mennyire volt magyar egykor, azt Potemkin Ö. a maga „Sárosvármegye leírásában, (Pest 1863) de különösen megyénk jeles fia mélt. Binó József úr, „a magyarságot Sárosmegyében terjesztő egyesület“ érdemteljes elnöke, a maga a m. történeti társulat sárosmegyei kirándulása alkalmával a megyei nagyteremben megtartott ünnepélyes közgyűlésen felolvasott kitűnő e tárgyú értekezésében is kimutatta, s így nekem most csakis ezen előadások némi csekély kiegészítése juthat feladatúl. — Kimutatták ezek miképp tanuskodnak arról a nyelv, a ruházat, a földék, vizek, dűlőutak, hegyek, völgyek, puszták, falvak, városok, az emberek, a lakosok: nevei, szokásai stb. „hogy itt hajdan szebb élet volt“ — s így nekem csak némi történeti adatnak a magyarság léte nyomairól feltűntetése juthat feladatúl.

Hogy midőn még Sárosmegye kiválóan evangélikus volt, sok helyütt magyar nyelven végeztették az istentisztelet, az ismeretes tény, de hogy a magyar nyelvnek ezen használata, a magyarság ezen léte mikor szűnt meg, az sok helyre nézve bizonytalan. Hogy azonban Kis-Szebentől le Eperjes felé, a merre most az országút vezet és Eper-

pos tanulmány után fog egy konkrét javaslattal előlépni, mindazonáltal nem vélünk felesleges munkát végezni, ha e bizottságnak figyelmét egyremásra felhívjuk.

A választott tisztviselők nyugdíjkérdése nem új. Több törvényhatóságban tényleg meg van már oldva. E tekintetben azonban valamenyi között leginkább figyelemre méltó Székesfehérvár sz. kir. város nyugdíjszabályzata, mely széles alapra fektetve, gyökeresen s minden irányban felkarolja e fontos kérdést és megoldja a legfontosabb mozzanataiban.

E nyugdíjszabályzat 11 fejezetből áll s intézkedik: a nyugdíjra való igényről és annak feltételéről, a végkielégítésről, a nyugdíjhányad meghatározásáról, az özvegyek és árva segélyezéséről, az árva nevelési járnékaról, a nyugdíj kezelése és ellenőrzéséről stb.

Hogy a nyugdíj-szabályzat égető szükség, annak indokolásával bővebben foglalkozni felesleges. Mint gyakorlati emines kérdés annyira megért, hogy jelenleg már nem az a kérdés: kell-e, hanem az: milyen kell.

Minden további kommentár nélkül kiemeljük Székesfehérvár nyugdíj-szabályzatából a következőket:

E szabályzat szerint 35 évi szolgálati év betöltése után tovább szolgálni senki sem kötelezhető.

Nyugdíj, illetve végkielégítésben az részesül: a) ki öregség, betegség, egyéb testi vagy szellemi fogyatkozás miatt szolgálatra képtelenné vált, b) tisztújítás alkalmával állásából kismaradt, c) hatósági szervezés következtében állomása megszűnt és egyéb alkalmazást a törvényhatóságnál nem nyert. Nyugdíjra való igényt csak tíz évi szolgálat ad és pedig: ha az illető hivatalától nem önként lépett vissza; továbbá ha nem büntény miatt bírói ítélettel s nem fegyelmi eljárás útján fosztott meg hivatalától. A nyugdíj-képesség az eskü letételétől számítatik.

Végkielégítés annak jár, ki a nyugdíjra jogosító szolgálati idő kitöltése előtt önhibája nélkül esik el állásától és pedig 1—3 évi szolgálat után fizetéseinek ¼ része; 4—6 évig terjedő szolgálat után ½ része; 6—10 évig tartó szolgálat után egy évi fizetés.

A nyugdíj-hányad meghatározásánál mindig

jestől szintén a mostani országút mentén, egészen fel majdnem Birtfáig, a magyar nyelv nemcsak még a XVII-ik században, hanem a XVIII-ikban is és pedig annak vége felé is el volt terjedve, mutatják a következők: Orkután, Magyar-Jakabfalván, Osztrópatakon, Nyáron, Szent-Mihályon, Nagy-Sároson, Cséfalván, Magyar-Raszlaviczán, Komlóson (kálvinista), még a XVII-ik század vége felé is magyar volt az istentisztelet nyelve s az Eperjes vidéki protestáns földesurak is magyarok voltak, mert hiszen nemcsak azon pár, a városban lakó magyar ajkú evangélikus, de főleg a vidéki magyarság számára kellett az eperjesi ev. egyháznak egy magyar templomot építenie s magyar papot tartania, és minél inkább visszamegyünk Eperjes múltjában, az eperjesi ev. lelkészek között annál nagyobb szerepet játszó magyar papokat találunk. Hogy többet ne említsek, megemlítem a XVI-ik század közepén élt Mihalkó Jánost, a ki magyar nyelven tudományos munkákat is írt. Hogy mennyire lehetett magyar Sáros még e században, azt leginkább mutatja azon tény, miszerint 1591-ben Birtfán egy magyar nyelvű énekes könyvet nyomtattak az evangélikusok templomi használatra. E könyv meg van két példányban. Az egyik Kálmán Farkas jeles református hymnolog birtokában, a másik a sárospataki ref. coll. könyvtárában.

Tíz egyház azonban még a XVII-ik század vége felé is magyar nyelven tartotta istentiszteletét. Hogy Orkután és Magyar-Jakabfalván azelőtt magyarok laktak, nemcsak Bakay András özvegyének, a ki orkutai ev. lelkész volt, az esperességhöz 1666. jan. 23-án intézett folyamodványából tűnik ki, melyben az arra kéri a seniort, hogy Orkutára és Magyar-Jakabfalvára olyan papokat küldjön, a kik magyarul prédikálni képesek, hanem Wächter Dániel, a híres bécsi ev. szuperintendens Wächter János atyja, volt k-szebeni német ev. lelkész

az utolsó évi fizetés vétetik alapul és pedig 10—15 évi szolgálati idő után a legutóbb elért évi fizetés $\frac{1}{2}$ -a; 15—20 évig $\frac{2}{3}$ -a; 20—25 év után $\frac{3}{4}$ -a; 30—35 évig $\frac{7}{8}$ -a; harminczöt évi szolgálat után a teljes fizetés vétetik folyóvá nyugdíjkepen.

Az özvegy a férjét megillető nyugdíj $\frac{3}{4}$ részét élvezi nyugdíjkepen. Férjhezmenetele esetén nyugdíja megszűnik. Ha a férj a nyugdíjképeség megszerzése előtt hal meg, a férjét megillető egész összeget kapja végkielégítésül.

Tisztviselők után maradt, segélypénzre igény nyel bíró özvegyek gyermekei javára fejenként az özvegy anyja segélypénze 10%-ának megfelelő összegű nevelési járulékat szolgáltat ki. E czemen kiszolgáltattott összegek az özvegyi segélypénznel magasabbra nem ruhghatnak.

A nyugdíj-alap következőleg létesül: a) Minden a törvényhatóság szolgálatában álló s jövőre belépő tisztviselő évi fizetésének 10%-ját egyszerű mindenkorra tartozik befizetni. Ezen összeg 24 havi részletben törleszhető. Ezenfelül fizetésének évenként 2%-ja állandó járulékat képez, mely havonként vonandó le; végül az előléptetés után maga a fizetést nyert többlet 20%-jával járul egyszerű mindenkorra járulékat gyanánt a nyugdíj-alaphoz, mely három évi részletekben kifizetendő. b) A törvényhatóság minden királyi adóforint után 1 krral járul a nyugdíj-alap emeléséhez mindaddig, míg az alapító 100.000 frtot el nem ér. c) Mindazon bírságpénz s egyéb jövedelmi forrás, mely a törvényhatóság által az alapító javára utalványoztatik. d) Az üresedésben levő hivatalos állások illetményei. e) Adományok és hagyományok.

Mint látni, fontos elvi kérdések vannak ezen szabályrendeletben. Legfontosabb mindenesetre az, hogy a tisztviselők alkalmával kiesett tisztviselők nyugdíj-jogosultak. Ez oly messzehorderejű következményekkel jár intézkedés, mely egyiránt nagy fontosságú, úgy a jó közigazgatásnak, mint a tisztviselők existenciájának szempontjából.

Jó kvalifikációs törvény és jó nyugdíj-szabályzat. Ha ez a kettő megvan, akkor meg van a jó közigazgatásnak két kardinalis biztositéka!

Ugyanis a kvalifikációs törvény biztositéka arra nézve, hogy a megye tisztikara csakis képzett, a közigazgatási pályára készült emberekből fog alakulhatni; a nyugdíj-szabály pedig biztositék arra nézve, hogy a választott tisztviselő fedve van a választási mozgalmak esélyeivel szemben s nyugodtan tekinthet jövője fele.

Qualifikációs törvény és nyugdíj-szabály együttesen és kombináltan alkalmazva, a legfontosabb lépésnek nevezhető, mely közigazgatásunk terén ez idő szerint csak tehető.

E kettő együtt véve, míg egyfelől az önkormányzattal járó sok visszaélést véget vet s a centralistikus kinevezésekkel egybekötött hátrányokat is paralyzálja s míg másfelől az önkormányzat és centralizáció fényoldalait érvényre juttatja, ép oly egyszeren, mint észlelően megoldja a választott és kinevezett tisztviselők kérdésének gordiusi csomóját s egyiránt kielégíti a választó közönség és a választott tisztviselő legfontosabb érdekeit és igényeit.

A megye közönsége által kiküldött bizottságnak részéről e kérdésnek ez oldalról méltatása forduló pontot képezend megyei közigazgatásunk történetében.

1780-ban irt szebeni ev. egyháztörténetében is azt mondja: „Orkután még mai nap is élnek idősebb férfiak, a kik otthon és a templomban az imákat s nevezetesen a „Miatyánkot“ magyar nyelven szokták imádkozni s a kik azt állítják, hogy ők a helybeli magyar iskolában neveltek s tanultak.“

Hogy pedig Nagy-Sároson mily sokáig élt a magyarság, azt nemcsak a t. Laszókay László tanár ur által felkutatott és közölt községi bizonyítványokból, szerződésekből tudhatjuk, de onnan is, hogy az egykor a reformáció elején keletkezett nagy-sárosi e. gymnasium (mely 1714-ig virágzott) magyar gymnasium volt, a mit bizonyít azon Rezik J. Gymnasiológusában említett s különösen kiemelt tény is, hogy midőn Nagy-Sároson gymn. tanárokként Quaestor Jakab és Serédi János (a ki később eperjesi coll. tanár lett) működtek, Schröter Boldizsár, később palotai ev. lelkész, mint azt maga mondja életirataiban: „a magyar nyelv megtanulása végett a nagy-sárosi iskolába járt 1627-ben“, és Nagy-Sáros községének egyházi ügyekben kiadott 1632 s 1655-ből szóló bizonyítványai.

Nyárs, mint magyar ev. egyház 1667-ben a maga lelkésze híványát, díjlevelét (vocator) magyar nyelven állította ki!

S a nem ugyan sárosmegyei, de közeli Pazdieson 1667-ben még magyar vocatort találnak az egyházat látogató esperességi küldöttek! (Egykor református volt.)

S ha már most hozzávesszük, hogy az esperesség, mint az akkori szokás s törvényes gyakorlat szerint házassági perekben eljáró egyházi törvényszék, a maga idéző levelét s ítéleteit sok esetben magyar nyelven állította ki s hirdette ki, a minek írott nyomaira 1636-ban könnyű reáakadunk, mert hiszen ilyet az esperességi hivatalos jegyzőkönyvben az eredeti példányban találunk s

A soóvári ovóda.

(A magyarosító egyesület első sikere.)

Megyénk magyarosító egyesülete a gyakorlatilag leginkább eredményre vezető ténre lépett, midőn a magyarosítás terjesztését kiválólag otódiak felállításával iparkodik fogatosítani.

A gyermek szívet megnyerni, már zsenge korában elsajátítani vele édes nyelvünket, kedélyvilágába impregnálni a hazafias magyar szellemet, egy generációt nevelni, mely első biztos phalarixi leendő a megmagyarosítandó községnek — ez a gyakorlati célja a kisdedovóknak.

A cél szép, a cél elérhető. Ha az ügy, e nagy célt iránt érzékkel bíró férfiak kezébe letetik, kik tiszteletet érdemlő nemes buzgalommal, a jövő iránti hittel s hazafias ambícióval hozzálatnak s körükben elismert, hathatós befolyásukra támaszkodva, fáradoznak ily ovódiák felállításán.

A magyarosító egyesület nem esalódott számításában. Első sikere e téren a soóvári kisdedovó, melynek létrejöttéről és feléves működéséről ez alkalommal szólni akarunk.

A múlt évi nyár derekán Kalmár Tivadar, a soóvári kincstári erdőhivatal főnöke, az egyesület részéről azzal bizatott meg, hogy a Soóvárt felállítani szándékolt kisdedovó érdekében mozgalmat indítson meg.

A kisdedovó csakhamar létrejött s az erdőhivatal buzgó főnökének lehet köszönni, hogy rövid fennállása alatt is eredményeket képes felmutatni.

A felállítandó kisdedovó érdekében megindított tevékenység azt eredményezte, hogy az 1883. év folyamában a pénzügyminiszterium részéről 120 frt, a földmivelési miniszterium részéről 100 frt, magánadakozásokból 123 frt 65 kr. és az egyesület részéről 80 frt, összesen 423 frt 65 kr. tétellet folyóva.

Ezen összeggel látott hozzá az erdőhivatal főnöke a kisdedovó létesítéséhez.

Egy külön lakást bérelt évi 90 frtért, két szoba s egyéb hozzátartozóival, valamint kerttel. A kertben egy felszert állított fel. A gyermekszobát asztalokkal, székekkel padokkal, egy táblával, a szükséges könyvekkel, játékszerekkel és szalmazsákkal szerelte fel.

Az egylettől vett megbízás folytán kisdedovónál az eperjesi Stefánia nevet viselő felsőbb nőnevelésben szakzerű oktatást nyert Majorszky Emmát vette fel és pedig évi 300 frt fizetés, 25 fuvarhulladék tűzifa, 50 frt fabeszállítás atalány mellett és 20 frt világítási atalánnyal.

Ily előkészület után a soóvári kisdedovó 1883. évi szeptember hó 2-án Binó József egyesületi elnök, Matyasovszky Tamás főispán, Pécsey Zsigmond alispán, Pletényi Endre apát plébános, Szentandrássy Lajos, Dessewffy Ignác és számos erdeklődőknek jelenlétében megnyitott és a közönségnek átadott.

A község örömmel fogadta a kisdedovó felállítását és a lakosok előszeretettel küldik gyermekeiket az ovódába. A beiratkozások még a megnyitás napján megkezdődtek, úgy hogy jelenleg 103 mindkét nemű gyermek van már beiratkozva. A bejárok száma naponként az időjárás szerint 30—60; ennél többet a téli helyiség úgy sem tudna befogadni.

Az otónó magyar ajku és nemzetiségű, valamint a dajka is.

A társalgási nyelv kizárólag a magyar,

ha megemlékszünk róla, hogy a Hanusfalván szereplő Karanesi Miklós (1687-ben eperjesi coll. tanár) magyar író volt — fogalmunk lehet róla, milyen hatalom volt s meddig a magyarság Sárosmegyében.

S most már vonjuk meg a következtetést. A katolikus-egyház megtartotta a magyarokat magyarokul, a protestáns egyház mint olyan, híveinek nemzetiségére — dacára annak, hogy főleg a huszittak utódiából nyerte híveit — elegendő figyelemmel volt, az egyházak az azok lelkészeit tehát semmi tekintetben véd nem illetheti, az iskola is megfelelt a maga feladatának, s hatalmasan közreműködött a magyar szellemű és a hol csak lehetett, magyar nyelvű művelődés terjesztésében maga az ország alkotmánya, a vármegyei rendszer is inkább előny volt a magyarságra nézve — semmint gondoló — és a magyarság még is pusztult, míg majdnem végleg is elpusztult.

Mi lehetett ennek oka? Grünwald Béla a maga kitünő politikai tanulmányában a „Felvidék“ben találó részletességgel sorolja fel ez okokat — általában az egész felvidékre s illetve a magyar hazára nézve. Ezen okok itt nálunk Sárosban is meg voltak, de itt az egyik vagy a másik még különös jelentőséget is nyert.

En Sárosmegye eltörosodásának egyik főokát különösen abban látom, hogy e megyében a huszitták igen el voltak terjedve s ezek azután, a magok anyanyelvén tartott isteniszteleikkel mindinkább és inkább hódítottak, dacára annak, hogy a hazafias magyar katolikus papság mindent e követett ezzel szemben. Elhatalmasodván a huszittaság, az itt Sárosban talált régi tót nép-maradékokkal s majd a különböző háborúkban megfogyott régi lakosság helyére mindinkább betöltő ruthénekkal is összekeveredvén, mindinkább tért foglalt s hódított a tótság. S a reformáció

szigoruan tilos az óvónőnek a gyermekek előtt mást, mint magyar szót kiejteni. A mi igen helyes intézkedés, mert a gyermek még azon meggyőződésben él, hogy az óvónő csak magyarul tud, kényesze itve érzi magát, ha kívánságait, gondolatait meg akarja az óvónővel érteni, ennek nyelvét meg is tanulni. Mig, ha észreveszi, hogy az óvónő németül vagy tótul is beszél a kényszerűt a gyermeki philosophia megszüntnek tekintti.

Nagy eredményről — ily rövid idő alatt — természetesen még nem szólhatni. Van annyi, a mennyi ilykor gyermekeknel, és oly rövid idő alatt egyáltalában lehet.

Buzdító példa gyanánt szolgáljon ezen kisdedovó arra nézve, hogy akarat és hazafias buzgalom mellett esékely összegekkel is lehet a nagy célt előmo ditani.

Az egyesület e napokban intézett egyes felhívásokat nagyobb földbirtokosainkhoz és tekintélyesebb lelkészeinkhez. Nem kételkedünk, hogy ezek fáradozásainak és áldozatkészségének is sikerülni fog a soóvárihoz hasonló ovódiát létre hozni.

A table d'hôte.

Karcolat: S a p h i r után.

Buridán számára bizonyosan a table d'hôte enál evett, mikor két esomé széna között éhen veszett el. A table d'hôte homopathikai találmány. Table d'hôte enál az ember halatosan beleszeretett még abba az ételbe is, melyre különben rá sem tud nézni, s ha vége van az ebédnek, mégsem terheli gyomrunkat egyéb, mint ez a szerencsétlen szerelem és egynehány szomszédunk. Hogy az ember table d'hôte el előtt nagyszerűen megreggeljék, kitűnően megebédéljen s bizonyos legyen benne, hogy table d'hôte után pompás vacsorája lesz. s három mulhatatlanul szükséges kellekkel fölfgyerve, immár bátran oda ülhet a table d'hôte mellé s és önérettel mondhatja el:

Biztosan tekintek kellner elébe én;

Las u, de óh nem, nem lehet ó gonosz!

En egy alkalommal olyan vidéken utazván, a hol a jollakás még nem volt általános divatba hozva, table d'hótenál ettem s mire vége lett az ebédnek, úgy megeheztem, hogy reggelimet kértem a pinczértől.

Szerencsétlen egy nap volt az rám nézve! Korán reggel két kiadó látogatott meg. estére „műkedvelői hangverseny“-re lettem meghívva s délben table d'hótenál ettem, vagyis inkább a table d'hótenál engem majd megevett a méreg!

Ép a hosszú asztal legeslegközepén ültem. Jobbra tőlem egy nő foglalt helyet; arca hosszú volt, akár csak egy francia regény, orra pedig vékony, átlátszó, valamint a citromszelet. Utolsó gyümölcsöt, 7—8 éves fiacskáját is magával hozta, hogy bevezesse a table d'hótenál való évés művészetébe. Balra tőlem egy fé fia ült, kit a természet kis étűnek alkotott. Remek szája volt! Ajkai körül akartak utazni fejen, de a fülek szerencsére megakadályozták e vakmerő szándékot. Minden tal ételt megmosolygott s úgy nézett ki, mint valami mosolygó sphinx, mely kinyujtja karmait s jaj volt azon ételnek, mely hozzá érkezett: — lenyelte irgalmatlanul!

Ekként halni kinos!

A szerencse e két „melék“ adománján kívül volt még egy „átellenesem“ is, a ki szintén vak-

ruthén nyelvű, eseh nyelvű s tót nyelvű egyházakat látott a már akkor háttérbe szorúlni kezdő magyarság magyar egyházai mellett. Különösen rombolólag hatott azonban a Sárosban nagy számmal lakott németekre ezen tót áramlat. Nemesak a 3 sz. kir. városban, hanem a kisebb városokban s falvakban is erősen el volt a németiség terjedve, valószínűleg a szépesi németiség bevándorlásától s onnan átszarmazva, így Hunsdorf (Hanusfalva), főleg Siebenliuden (Héthárs), mely még a múlt században is német volt s azután: Plavnitz, Steilbach, Német-Jakabfalva stb. Plavnitz németjei csak e század elején olvadtak be végleg a tót áramlatba.

A régi, az ós lakosság folyton fogyott, az új a talált rokonelemekkel egyesült s mind továbbtörvőbb hódított, áradt — magába olvasztván bárhol lette is nemesak a falvakat, de a városokban is, sőt a sz. kir. városokban is előbb ugyan a németiséget, de azután a magyarságot is.

Héthárs eleintén tiszta német volt, majd német-tóttá lett s azután tóttá. Mutatja az istenitisztelet nyelve is, mig itt ev. egyház volt.

A magyar nép főleg a síkot, a rónát kedvelvén, a mint a síkon, a rónán valamely országos csapás, olyan tatárjárás féle pusztulás utján megfogyott a nép, főleg a feljebb lakó magyarság vonult lefelé s így a „magyar globus“ — érte ezalatt különösen a magyar nemzetet — mindinkább rövidebb sugárúvá, kisebb körűvé lett s az általa elhagyott helyet új nép, a szomszéd szláv országokból beömlő keverék foglalta el. Ez az állítást igazolja a tót népnek, egészében vé e is, keverék volta, mely nem tud egy tót nemzetről, hanem csak tótokról s egy megyében is (Gömör) 11-féle tájnyelven beszél s a szomszéd megyébelet már külön tót speciensnek tekintti, (szepesi, sárosi stb.) de különösen is Sárosnak zagyalék tót nyelve, — mely e mellett, épen mert ilyen a legfontosabb

merő kezekkel avatkozott jövendő sorsom folyásába. Ez is férfi volt, valami középfaj a tökfűkő és fajakó között, arca apró ragyaturásokkal volt tele s nem tudtam ránézni a nélkül, hogy eszembe ne jutott volna a pozsonyi kétszer sült, mely tudvaleg nagyon ripacsos tetejű.

Mindjárt ebéd elején azzal kezdődött ez a table d'hôtehistoria, hogy bal szomszédom mikor leült, derekasan oldalba taszított; szomszédnőm kis fia székére akarván fölmászni, könyökével arcomba dőfött, ellenlábasmom pedig korlátokat törni nem akaró lábával lábaimnak azon pontjára taposott, mely e tekintetben a tréfát teljességgel nem érti.

Jobboldali szomszédnőm, kis fia fején keresztül azonnal beszélgetést kezdett velem.

— Lulukám — mondta, miközben vékony orrából egy süvöltött ki a hang, mint egy aszkóros klarinétból — Lulukám kissé élenk.

— Ah, valóságos kis angyal! — válaszolám, s elkezdtem enyelegni a halványképi kis fiúval, a ki úgy nézett ki sárga liberijában, mint a rátottás tejbekása.

Lulukám aztán gyermekei együgyűséggel azonnal megmarkolta az én zsemlyémet, meg a magáét is.

Végre a leveles mindkét oldalról közelget felém. Balról a gombóc-, jobbról a baromfileves. Fejem egyenlő vonalammal forgott jobbra-balra; a két leves-genius folyton közeledett. Szakadatlanul más-más, kifáradhatatlan kéz nyúlt bele a tálba; végre a gombócok bal szomszédomhoz értek. Kinyújtottam nyakamat; — még három gombóc vergődött apró uszó szigetnek gyanánt a meleg vízben; szomszédom belenyúlt, s kettő közülük adiz dühén-ké áldozata lett — azonban ő még nem nyugszik, — még egyszer megmeríti a kanalat!

— Állj meg, barbár, állj meg!

Mindhasztalan, már a harmadik gombóc is tányérjára hever. A leveles tál kiürült.

Itt van a tál, ah nem mint a régi,
Pusztaságban nyulnak el vidéki,
Többé nem gombócok honja már!

Iszonynial fordultam a jobboldali levelesgenius-hoz. Szomszédnőm épen a „legkimerítőbben“ tanulmányozta a szárnyas leveles természetrajzát, ő és Lulukám már kivették belőle földi illetékeket, még egy csirkeszárny nyújtá felém sovárgó karjait, de nem, nem fogadhattam el imádtatott kezét!

— Istenkém, istenkém! — kiálta feledhetetlen emlékezetű szomszédnőm, — ön nem is tudja mennyire szereti Lulukám a csirke szárnyacskát! — s ezzel az utolsó mohikán is elveszett rám nézve! . . . Hanem Lulukám nem volt háladatlan midőn megette a „szárnyacskát“, a esontokat felre akarván dobálni, valamennyit az én mellényemre hajgálta.

A marhahús is két oldalról utazott felém; már messziről szemmel tartottam pályafutását; mindig vékonyabb vékonyabb lett a szeletek által képezett fal; minél közelebb jutott hozzám a tál, annál kevesebb maradt benne, mindenki kivett egy-egy jó darabot.

Még két darabka volt a tálban, mikor szomszédomhoz ért, az egyik vékony volt, de kövér, a másik vastag, de sorány; szomszédom arczán heves benső küzdelem tükröződött vissza; végre világosság hajtja át elméjét, villám gyanánt cikázik át agyán egy mentő gondolat: a villával mindkét darabot átadja s tányérjába dobja. E'futott a düh,

tótság — mert benne ném-t, eseb, tót és ruthén elemek mellett nagy mértékben vannak a magyar elemek is, világos tanubizonysága annak, hogy mely elemekből keletkezett.

De a másik, nem kisebb fontosságú különös eket én e megye eltörosodására nézve azon minden magyar emberrel közös voná-ban is látom, hogy ha valahol, akkor különösen Sárosban volt hajlandó és hajlandó mindig a magyar ember és magyar nemes alkalmazkodni az idegen nemzetiségekhez. Hisz itt neki könnyebben is ment. Mert míg más megyék tótságának tót nyelve durva, kemény, a sárosie lágy, mássalhangzó torlatot nem ismer, hanem hangzóval pótolja ott, a hol különben ezen keménységet a szláv törzsi nyelvek mind megtartják — s így igen ragadós. És ilyené teszi különösen azon természete is, hogy több nyelvek s közte némileg a magyar nyelvnek is keverékéből áll. — Valljuk meg őszintén, mi magyarok indolensek vallunk nemzetiségi érdekeinkkel szemben, annyira gyönyörködünk tagadhatatlan nemzetiségi érenyeinkben, hogy azt hittük, (mert tapasztaltuk is, mikép „a tótnak magyar az ideálja“) hogy ez a gyakorlati életben is a mi malmunkra fogja hajtani a vizet. Vagy talán nem is gondoltunk semmit; mert az örökös hábo ú és az örökös nemzetáposó politika közben másra mint önfentartásra nem is gondolhattunk. Az üldözött hogy törekedhetnének nemzetét terjeszteni?

De az idők elmúltak s most itt előttünk áll a kérdés, mit csináljunk vele? — A mely ú on keletkezett, azon úton oldható meg.

Ózai voltak az eltörosodásnak a bevándorlások, elvándorlások és a magyar „nem bánom.“

(Folytatása következik)

szerettem volna zsákmányát elragadni tőle, azonban eszembe jutott egy monolog „Bánk bán“-ból.

Van más kigázolás? Vitézkedést
Ugyan ne várjanak tőlem!

Giorsan a másik pinczér után tekintettem, de az már nyomtalanul eltűnt, s egy darabig azt hittem, hogy Lulukám őt is megette. Tehát ez a pohár, helyesebben mondva: ez a tál is érintetlenül ment el mellettem. Egy szerény zsemle-kével akartam kiengesztelni haragvó gyomromat, de Lulukám mind elitakarta azokat kacsóival. Mit volt mit tennem? elkezdtem kiabálni, előbb piano aztán fortissimo: „Kellner, kellner!“ Legalább huszat ordítottam, míg végre az egyik elembe állított.

Égész kedélyesen előadom neki kívánságomat ő pedig „jól nevelt“ gyomra eszejárásával feleli: „Azonnal!“ — És azóta.

Nem napok, nem évek, múltak el már, kellner az igért zsemlyével még a mai szent napig oda van!

Ezután a főzelék jött spenót, melancholikus virsli aúfoggal. Tavol legyen tőlem, hogy bármely spenótot a világon rágalmazni vagy bármely virsli személyes sértést elkövetni akarják: de meg kell vallanom, hogy vannak a föld kerekéségén lények, melyeket jobban szeretek, mint a spenótot és virsli; — azonban e pillanatban oda adtam volna érte legszebb szövegemet, ha akadálytalanul egyesíthettem volna a spenótot a virsliel. De hát

Ember tervez, pinczér végez!

Föltettem magamban, hogy esztalan figyelmet a jobboldali pinczérnek szentelem, mert ez az oldal volt rám nézve a „jobb“ oldal. — Ott állt ő Lulukám és édes anyja között. A gondos anya kivett már egy párt a maga számára s a gyöngéd Lulukám tányérjára is kaczkodott egy pár mind a mellett maradt még a tálban egy harmadik pár nekem is. Már utána nyultam, hogy kivesszem. Lulukám azonban tréfás gyerek volt! a tál alatt észrevétlenül földugta kezét, szerencsésen nyakon esipte a virsli hazastársak egyikét s esucánál fogva kirántotta a tisztos párt a tálból, hogy a spenót csak úgy föcsesent szerteszét! Éles anyja majd halálra nevelte magát. — Oh — mondtam dühtől reszkelve — a „kis“ Lulu „nagy“ „huczu.“ — s ezzel a spenót is érintetlenül távozott.

A negyedik tál éle ludmell volt kápri-mártással. A baloldalt egészen felfaltam, mert onnan semmi jót sem várhattam, speculációimat csakis a jobboldalra alapíthattam. Mire a kellner szomszédnőmhöz jutott, már csak egyetlen darabka hevert a kápri-mártásban. Kimondhatatlan feltékuység kezdte gyötörni gyomromat. Oh, a gyomor feltékuysége egészen más mint a szívé! — Jer tányéromra edes — sohajtam epedve; de ajkaimon elakadt a sohaj: szeretetreméltó szomszédnőm immár villára kerítette ideálomat és az én tányérom helyett a maga tányérjába voná! A kellner guoyosan és káprisan jött felém; én ketkedni kezdtem, hogy van emberiség az emberiségben.

Főfedezetlen világáreszek gyanánt lebegtek még képzeletem előtt: a tészta és pecenye, Jött a tészta. Két kisszerű Szt.-Gellérthegy. Esztantam magam a végsőre. A tésztából ennem „muszaj“, ha mindjárt Lulukám kell is meggyilkolnom! A vendégek sorban ásták-váják a tészta hegyeket; látszott hogy képesek lennének keresztülrágni még a híres rizkásahegyét is.

A gyöngéd anyja is neki esett a tésztának, mint valami bányaszlegény s miután saját tányérjára néhány Lomaczi c-usot helyezett, Lulukámát egész kis hegylánczolatlat őrvendezteté meg: de maradt még a tálban nekem is egy kevés. Már mellettem állt a pinczér, már diadalmasan emeltem föl a vakmerő kanalat! Ekkor a szerencsétlen Lulu megfordult, véletlenül kiüti a kellner kezéből a tálát . . . a tésztra a földre esik . . . a mártás végig esorog frakkomon. Fajdalmasan tekintettem a lepottyant tésztára:

Hová levél, te legszebb reményeimnek
Korán letűntött hajjalesillaga?
Kereslek —

(és itt tányéromra pislanték.)

oh de hasztalan kereslek!

Vagy még meglátjuk egymást valaha! Letörsöttem frakkomról a mártást s vártam — a pecsenyére. Azonban erősen föltettem magamban:

Ha még ez egy reményem is csak esalóka álom,
Nem eszem több table d'hôte-nál ezen a világon!

Igénytelenül, apró darabokra szeldelve tartotta bevonulását a pecsenye. A teremben véletlenül egy kis léghuzam keletkezvén, a hús szellő meg-megbillentette az egyes darabkákat, úgy hogy a kellner jónak látta végig fektetni rajtok a villát, nehogy szárnyra kerekedjenek. Most már valamennyi vendég mind „választófjedelem“ lett, kiki igyekezett a legjobb darabot „kiválasztani“ magának. Baloldali szomszédom pláne a kellner elé utazott, hogy nem hasztalanul, gondolható. Az én édes Lulukám kedves mamája pedig jól megforgatván az egyes darabkákat, kivett magának három darabot, meg Lulukám is hármat; a tál közepén még egy kis mumiaszerű valami maradt; egy kis darab esontoska, melyet közelebbről megvizsgálván, félreis-

merhetetlen nyomait constatáltam rajta a hajdani hú-bőségnek. A esont mellett, ledőlt sűrű gyanánt egy fél sárgarépa hevert, a kellner melabusan állott felettök, mint a genius valamely siremlek felett s fájdalommal arczal tekintett a tálba, mintegy mondani akartván:

— Itt nyugszanak egy „megboldogult“ kapján hűlt maradványai!

Előhívtam a vendéglőst, orra elé tartottam a tálát, „melyben semmi sem volt,“ s így szoltam hozzá:

— Azt mondják, önnél jó ebédet kápní, van-e ebben valami?

Ezzel Lulukámát érzékenyen keblemhez szoritám, szomszédomnak visszaadtam a kölesön kapott oldalbadőfést, rátaposom kétszersült arcu ellenlábasmom gölyalábaira, kifizettem tartozásomat, melylyel nem tartoztam s elmentem

boldogabb hazát keresni.

a hol nincs table d'hôte, de van enni való!

Különfélék.

Pulszky Géza ur Eperjes város polgárának lett megválasztva. Az ünneplés esküt mult e ünneptökön tette le a tanács színe előtt.

Hymen. Borandt Józef ur jegyet váltott Pankiewicz Cornelia kisasszonnyal, Pankiewicz 67. gy. sorszáma kedves nővérel. Gratulálunk.

Kitüntetés. A vallás- és közoktatásminiszterium Szentandrassy Lajos urnak, a magyarosító egyeslet nagylelkű tagjának, a tanügy körül eddig kifejtett buzgósága s aldozatkészségeért elismerő okmányt küldött.

Segély. A pénzügyminiszterium a soóvári kisedőve menhely részére a mult évben engedélyezett 240 frnyi évi segélyt a folyó évre is engedélyezte.

A „Széchenyi-kör“ házi hangversenye e hó 1-én tet haz előtt folyt le. Windt testvérek figyelemre méltó ügyességet fejtettek ki Erkel Ferenc „Báthory Mária“ című operája nyitányának előadásánál. Klinger Antal ur Vörösmarty „Az élő szobor“ című költeményt szavalta el, általános helyesléssel. Ezután, a program szerint Neudeck-r Jenni úrnőnek kellett volna fellépnie. Rosszulléte miatt a piece elmaradt. Helyette Duka Róbertné úrnő énekelt két „ócska“ dalt, mint azt Duka Róbert ezredes ur szokott kedélyes humorával bejelenté. Ő méltóságának sikerült rögzözését a közönség zajosan megtapsolta. Erre következett Giuseppe Auszri ábrándja „Borgia Lucrecia“ operából, hegedűn művészi érzéssel eljátszva Ferdinó Béla ur által. Végül fellépett a kör összes dalkára s Gumbert Nándor „Szivderű“ kerin-gőjeuk eléneklésével nagy tetszést aratott. A zenekar mint mindig ezúttal is megfelelt jó hírnevének.

Az eperjesi önk. tüzőoltó-egyesület folyó évi márczius 1-én tartott választmányi üléséből. Kubinyi Albert elnök az ülést megnyitván örvendetes tudomására hozza a választmánynak, hogy saját hatáskörén belül tett intézkedés folytán sikerült neki a magyar általános biztosító társulat főügynöksége által az egyeslet ezéjaira 50 frnyi összeget kiesz-közölni. Ezen elnöki jelentést, — mely ismételtet tanuskokik a derék elnök fáradsatlan buzgalmaról, a választmány örvendetes tudomásul vevén egyes-rs-mind elhatározta, hogy a kipott 50 frnyi nem s adomány a miniszterium által újabbán jóváhagyott alapszabályok s rendszabályok nyomtatási költségeinek fedezésére fog fordítatni. Ezek után az elnök ígéretet tett, hogy az egyeslet anyagi érdekeinek szempontjából az Eperjesen létező különféle társulatok ügynökeihez hasonlag elnöki kérvényeket fog menesz-tent, melyekben fölkeri őket, hogy hassanak oda az egyes tarsulatoknál, hogy azok is részletessék az egyesletet, némi csekély adományban. Ezen előterjesztés általános s élénk helyesléssel fogadtatott a választmány részéről s a derék elnöknek, — ki dacára annak, hogy igen sok oldalról van igéybe véve, — s mégis annyira szívén hordja az egyeslet sorsát, — ujjolag köszönet szavaztatott. Több tárgy megbeszélése után, végül határozatba ment, hogy egyeslet pénztárának gyarapítására mérsékelt árak mellett f. hó 22-én setahangverseny fog rendeztetni. Midőn ezen jótékonyezélu estélyre már jöeleve felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét azon reménynek adunk kifejezést, hogy a nemes ügy tisztelt olvasóink részéről is kellőleg fog méltányoltatni.

A Sárosmegyei jótékony nögyelet által folyó évi február hó 28-án rendezett jelmész-bál, következő anyagi eredményt mutat. Befolyt, még pedig: Belépti jegyek eladásából 663 frt. Felüfizetések u. m. Mgos. Matyasovszky Tamás főispán urtól 10 frt, Szinyey Berzeviczy Amália urad 6 nagyságtól 10 frt, Tek. Szent Andrassy Lajos urtól 10 frt, Tek. Péchy Zigmund alispán urtól 4 frt, N. N. urtól 4 frt, Mgos. gróf Kreith József urtól 1 frt 50 kr., Tek. Vandrak Andráz urtól 50 kr. Összesen 40 frt, s így a főösszeg 703 frt, mely bevételből levonva az összes költségeket 415 frt 61 krral maradt tiszta jövedelem 287 frt 39 kr. o. é., mely összeg az egyeslet pénztárába tetteg bevételezetett. Fogadják az egyeslet és az általa gyámolított és nevelt árva nevében mindazok, kik akár megjelenésök akár felülfizetésük által az egyeslet humánus ezéjait nagyjelkően előmozdítani szivesek voltak,

merő kezekkel avatkozott jövendő sorsom folyásába. Ez is férfi volt, valami középfaj a tölkikó és fajankó között, arca apró ragyaturásokkal volt tele s nem tudtam ránézni a nélkül, hogy eszembe ne jutott volna a pozsonyi kétszer sült, mely tudvaleg nagyon ripacos tetejű.

Mindjárt ebéd elején azzal kezdődött ez a table d'hôtehistoria, hogy bal szomszédom mikor leült, derekasan oldalba taszított; szomszédnóm kis fia székére akarván fölmászni, könyökével arcomba dőfött, ellenlábasm pedig korlátokat törni nem akaró lábával lábaimnak azon pontjára taposott, mely e tekintetben a tréfát teljességgel nem érti.

Jobboldali szomszédnóm, kis fia fején keresztül azonnal beszélgetést kezdett velem.

— Lulukám — mondta, miközben vékony orrából egy süvöltött ki a hang, mint egy aszkóros klarinétból — Lulukám kissé élenk.

— Ah, valóságos kis angyal! — válaszolám, s elkezdtem enyelegni a halványképi kis fiúval, a ki úgy nézett ki sárga liberijában, mint a rátottás tejbekása.

Lulukám aztán gyermekei együgyűséggel azonnal megmarkolta az én zsemlyémet, meg a magáét is.

Vége a leveles mindkét oldalról közelget felém. Balról a gombóc-, jobbról a baromfileves. Fejem egyenlő vonalammal forgott jobbra-balra; a két leves-genius folyton közeledett. Szakadatlanul más-más, kifáradhatatlanul kéz nyult bele a tálba; végre a gombócok bal szomszédomhoz értek. Kinyújtottam nyakamat: — még három gombóc vergődött apró uszó szigetek gyanánt a meleg vízben; szomszédom belenyúlt, s kettő közülük adózta dühénke áldozata lett — azonban ő még nem nyugszik, — még egyszer megmeríti a kanalat!

— Allj meg, barbár, allj meg!

Mindhasztalan, már a harmadik gombóc is tányérján hever. A leveles tál kiürült.

Itt van a tál, ah nem mint a régi,
Pusztaságban nyulnak el vidéki,
Többé nem gombócok honja már!

Izonynyal fordultam a jobboldali levesgenius-hoz, Szomszédnóm éppen a „legkimerítőbben“ tanulmányozta a szárnyas leveles természetrajzát, ő és Lulukám már kivették belőle földi illetékeket, még egy csirkeszárnny nyújtá felém sovargó karjait, de nem, nem fogadhattam el imádott kezét!

— Istenkém, istenkém! — kiálta teledhetetlen emlékezetű szomszédnóm, — ön nem is tudja mennyire szereti Lulukám a csirke szárnyac-kát! — s ezzel az utolsó mohikán is elveszett rám nézve! . . . Hanem Lulukám nem volt hátadatlan midőn megette a „szárnyac-kát“, a esontokat felre akarván dobálni, valamennyit az én mellényemre hajgálta.

A marhabus is két oldalról utazott felém; már messzről szemmel tartottam pályafutását; mindig vékonyabb vékonyabb lett a szeletek által képezett fal; minél közelebb jutott hozzám a tál, annál keresőbb maradt benne, mindenki kivett egy-egy jó darabot.

Még két darabka volt a tálban, mikor szomszédomhoz ért, az egyik vékony volt, de kövér, a másik vastag, de sovány; szomszédom arczán heves benső küzdelem tükröződött vissza; végre világosság hajtja át elméjét, villám gyanánt ezikkázik át agyán egy mentő gondolat: a villával mindkét darabot átadja s tányérjába dobja. Elfutott a düh,

tótság — mert benne ném-t, eseb, tót és ruthén elemek mellett nagy mértékben vannak a magyar elemek is, világos tanubizonysága annak, hogy mely elemekből keletkezett.

De a másik, nem kisebb fontosságú különös okot én e megye eltörosodására nézve azon minden magyar emberrel közös vonásban is látom, hogy ha valahol, akkor különösen Sárosban volt hajlandó és hajlandó mindig a magyar ember és magyar nemes alkalmazkodni az idegen nemzetiségekhez. Hisz itt neki könnyebben is meit. Mert míg más megyék tótságának tót nyelve durva, kemény, a sárosie lágy, mássalhangzó torlatot nem ismer, hanem hangzóval pótolja ott, a hol különben ezen keménységet a szláv törzsi nyelvek mind megtartják — s így igen ragadós. És ilyené teszi különösen azon természetét is, hogy több nyelvek s közte némileg a magyar nyelvnek is keverékéből áll. — Valljuk meg őszintén, mi magyarok indolensek volunk nemzetiségi érdekeinkkel szemben, annyira gyönyörködünk tagadhatatlan nemzetiségi erényeinkben, hogy azt hittük, (mert tapasztalunk is, mikor „a tótnak magyar az ideálja“) hogy ez a gyakorlati életben is a mi malmunkra fogja hajtani a vizet. Vagy talán nem is gondoltunk semmit; mert az örökös hábo ú és az örökös nemzetapósi politika közben másra mint önfentartásra nem is gondolhattunk. Az üldözött hogy törekedhetnének nemzetét terjeszteni?

De az idők elmúltak s most itt előttünk áll a kérdés, mit csináljunk vele? — A mely ú on keletkezett, azon úton oldható meg.

Ózai voltak az eltörosodásnak a bevándorlások, elvándorlások és a magyar „nem bánom.“

(Folytatása következik)

szerettem volna zsákmányát elragadni tőle, azonban eszembe jutott egy monolog „Bánk bán“-ból.

Van más kigazolás? Vitézkedést
Ugyan te várjanak tőlem!

Giorsan a másik pinczér után tekintettem, de az már nyomtalanul eltűnt, s egy darabig azt hittem, hogy Lulukám őt is megette. Tehát ez a pohár, helyesebben mondván: ez a tál is érintetlenül ment el mellettem. Egy szerény zsemle-kével akartam kiegyesztelni haragvó gyomromat, de Lulukám mind eltakarta azokat kacsóival. Mit volt mit tennem? elkezdtem kiabálni, előbb piano aztán fortissimo: „Kellner, kellner!“ Legalább huszat ordítottam, míg végre az egyik elembe állított.

Égész kedélyesen előadom neki kívánságomat ő pedig „jól nevelt“ gyomra eszejárásával feleli: „Azonnal!“ — És azóta.

Nem napok, nem évek, multak el már, kellner az ígért zsemlyével még a mai szent napig oda van!

Ezután a főzélék jött spenót, melancholikus virsli aúfígglal. Tavol legyen tőlem, hogy bármely spenótot a világon rágalmazni vagy bármely virsli személyes sértést elkövetni akarják: de meg kell vallanom, hogy vannak a föld kerekéségén lények, melyeket jobban szeretek, mint a spenótot és virsli; — azonban e pillanatban oda adtam volna érte legszebb szocetemet, ha akadálytalanul egyeshithettem volna a spenótot a virsliével. De hát

Ember tervez, pinczér végez!

Föltettem magamban, hogy osztatlan figyelmemet a jobboldali pinczérnek szentelem, mert ez az oldal volt rám nézve a „jobb“ oldal. — Ott állt ő Lulukám és édes anyja között. A gondos anya kivett már egy párt a maga számára s a gyöngéd Lulukám tányérján is kaczerkodott egy pár mind a mellett maradt még a tálban egy harmadik pár nekem is. Már utána nyultam, hogy kivesszem. Lulukám azonban tréfás gyerek volt! a tál alatt észrevétlenül földugta kezét, szerencsésen nyakon esipte a virsli házastársak egyikét s esucánál fogva kirántotta a tisztas párt a tálból, hogy a spenót csak úgy föcsesent természetét! Éles anyja majd halálra nevelte magát. — Oh — mondtam dühtől reszelve — a „kis“ Lulu „nagy“ „huczu.“ — s ezzel a spenót is érintetlenül távozott.

A negyedik tál el ludmell volt kápri-mártással. A baloldalt egészen felfaltam, mert onnan semmi jót sem várhattam, speculációm csak a jobboldalra alapíthattam. Mire a kellner szomszédnómhoz jutott, már csak egyetlen darabka hevert a kápri-mártásban. Kimondhatatlan feltékuység kezdte gyötörni gyomromat. Oh, a gyomor feltékuysége egészen más mint a szívé! — Jer tányéromra ed-s — sohajtám epedve; de ajkaimon elakadt a sohaj: szeretetreméltó szomszédnóm immár villára kerítette ideálomat és az én tányérom helyett a maga tányérjába voná! A kellner gunyosan és káprisan jött felém; én ketekdni kezdtem, hogy van emberség az emberségben.

Fölfedezetlen világrészek gyanánt lebegtek még képzeletem előtt: a tészta és pec-enye, Jött a tészta. Két kisszerű Szt.-Gellérchegy. Eszantam magam a végsőre. A tésztából ennem „muszaj“, ha mindjárt Lu ukát kell is meggyilkolnom! A vendégek sorban ásták-váják a tészta hegyeket; látszott hogy képesek lennének keresztülrágni még a híres rizskasahelyet is.

A gyöngéd anyja is neki esett a tésztának, mint valami bányaszlegény s miután saját tányérjára néhány Lomaiézi c-ucot helyezett, Lulukámát egész kis hegylánczolatlaltal örvendezteté meg: de maradt még a tálban nekem is egy kevés. Már mellettem állt a pinczér, már diadalmasan emeltem föl a vakmerő kanalat! Ekkor a szerencsétlen Lulu megfordult, véletlenül kiüti a kellner kezéből a tálát . . . a tészta a földre esik . . . a mártás végig eszorg frakkomon. Fajdalmasan tekintettem a lepottyant tésztára:

Hová levél, te legszebb reményeimnek
Korán letűntöt hajualesillaga?
Kereslek —

(és itt tányéromra pislanték.)

Oh de hasztalan kereslek!

Vagy még meglátjuk egymást valaha! Letöröltem frakkomról a mártást s vártam — a pece-nyére. Azonban erősen föltettem magamban:

Ha még ez egy reményem is csak esalóka álom,
Nem eszem több table d'hôte-nál ezen a világon!

Igénytelenül, apró darabokra szeldelve tartotta bevonulását a pece-nyé. A teremben véletlenül egy kis léghuzam keletkezvén, a hús szellő meg-megbillentette az egyes darabkákat, úgy hogy a kellner jónak látta végig fektetni rajtok a villát, nehogy szárnyra kerekedjenek. Most már valamennyi vendég mind „választófedelem“ lett, kiki igyekezett a legjobb darabot „kiválasztani“ magának. Baloldali szomszédom pláne a kellner elé utazott, hogy nem hasztalanul, gondolható. Az én édes Lulukám kedves mamája pedig jól megforgatván az egyes darabkákat, kivett magának három darabot, meg Lulukám is hármát; a tál közepén még egy kis mumiaszerű valami maradt; egy kis darab esontoeska, melyet közelebbről megvizsgálva, félreis-

merhetetlen nyomait constatáltam rajta a hajdani hú-bőségnek. A esont mellett, ledől sűrű gyanánt egy fél sárgarépa hevert, a kellner melabusan állott felettök, mint a genius valamely siremlek felett s fajdalmas arczal tekintett a tálba, mintegy mondani akartván:

— Itt nyugszanak egy „megboldogult“ kapján hült maradványai!

Előhívtam a vendéglőst, orra elé tartottam a tálát, „melyben semmi sem volt“, s így szóltam hozzá:

— Azt mondják, önnel jó ebédet kápní, van-e ebben valami?

Ezzel Lulukámát érzékenyen keblemhez szoritám, szomszédomnak visszaadtam a kölesön kapott oldalbadólest, rátaposam kétszersült arcu ellenlábasm gölyalábaira, kifizettem tartozásomat, melylyel nem tartoztam s elmentem

boldogabb hazát keresni.

a hol nincs table d'hôte, de van enni való!

Különfelek.

Pulszky Géza ur Eperjes város polgárának lett megválasztva. Az ünnepélyes eskut mult e üttörökön tette le a tanács színe előtt.

Hymen Borandt Józef ur jegyet váltott Pankiewes Cornelia kisasszonnyal, Pankiewicz 67. gy. sorszáma kedves nővérel. Gratulálunk.

Kitüntetés. A vallás- és közokt. miniszterium Szentandrassy Lajos urnak, a magyarosító egylet magylekü tagjának, a tanügy körül eddig kifejtett buzgósága s aldozatkészségeért elismerő okmányt küldött.

Segély. A pénzügyminiszterium a soóvári kisedővo menhely részére a mult évben engedélyezett 240 frtnyi évi segélyt a folyó évre is engedélyezte.

A „Széchenyi-kör“ házi hangversenye e hó 1-én tet haz előtt folyt le. Windt testvérek figyelemre méltó ügyességet f-jtettek ki Erkel Ferenc „Báthory Mária“ című operája nyitányának előadásánál. Klinger Antal ur Vörösmarty „Az élő szobor“ című költeményt szavaltta el, általános helyesléssel mellett. Ezután, a program szerint Neudecker Jenni úrnőlynek kellett volna fellépnie. Rosszulléte miatt a piece elmaradt. Helyette Duka Róbertné úrnő énekelt két „ócska“ dalt, mint azt Duka Róbert ezredes ur szokott kedélyes humorával bejelenté. O méltóságának sikerült rögzését a közönség zajosan megtapsolta. Erre következett Giuseppe Ausztri ábrándja „Borgia Lucrecia“ operából, hegedűn művészi érzéssel eljátszva Ferdinó Bela ur által. Végül fellépett a kör összes dalkára s Gumbert Nándor „Szivderű“ kerin-gőjeuk elenéklsével nagy tetszést aratott. A zenekar mint mindig ezúttal is megfelelt jó hírnevének.

Az eperjesi önk. tüzőoltó-egyesület folyó évi márczus 1-én tartott választmányi üléseből. Kubinyi Albert elnök az ülést megnyitván öröndetes tudomására hozza a választmányak, hogy saját hatáskörén belül tett intézkedés folytán sikerült neki a magyar általános biztosító társulat főügynöksége által az egylet céljaira 50 frtnyi összeget kiesz-közölni. Ezen elnöki jelentést, — mely ismételtet tanuskokik a derék elnök fáradhatlan buzgalmaról, a választmány öröndetes tudomásul veven egész-rs-mind elhatározta, hogy a kapott 50 frtnyi nem s adomány a miniszterium által újabban jóváhagyott alapszabályok s rendszabályok nyomtatási költségeinek fedezésére fog fordítatni. Ezek után az elnök ígérte tett, hogy az egylet anyagi érdekeinek szempontjából az Eperjesen létező különféle társulatok ügynökeihez hasonlag elnöki kérvényeket fog menesztent, melyekben fölkeri őket, hogy hassanak oda az egyes társulatoknál, hogy azok is részletessék az egyletet, némi csekély adományban. Ezen előterjesztés általános elének helyesléssel fogadtatott a választmány részéről s a derék elnöknek, — ki dacára annak, hogy igen sok oldalról van igénybe véve, — s mégis annyira szívéen hordja az egylet sorsát, — újólag köszönet szavaztatott. Több tárgy megbeszélse után, végül határozatba ment, hogy egylet pénztárának gyarapítására mérsékelt árak mellett f. hó 22-én setahangverseny fog rendeztetni. Midőn ezen jótékonyezelő estélyre már jó eleve felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét azon reménynek adunk kifejezést, hogy a nemes ügy tisztelt olvasóink részéről is kellőleg fog méltányoltatni.

A Sárosmegyei jótékony nöegylet által folyó évi február hó 28-án rendezett jemez-bál, következő anyagi eredményt mutat. Befolyt, még pedig: Belépti jegyek eladásából 663 frt. Felüfizetések u. m. Mgos. Muttasovszky Tamás főispán urtól 10 frt, Szinyey Berzeviczy Amália urad ó nagyságától 10 frt, Tek. Szent Andrassy Lajos urtól 10 frt, Tek. Péchy Zigmund alispán urtól 4 frt, N. N. urtól 4 frt, Mgos. gróf Kreith József urtól 1 frt 50 kr., Tek. Vandrak Adrás urtól 50 kr. Összesen 40 frt, s így a főösszeg 703 frt, mely bevételből levonva az összes költségeket 415 frt 61 krral maradt tiszta jövedelem 287 frt 39 kr. o. é., mely összeg az egylet pénztárába tetteleg bevételeztetett. Fogadják az egylet és az általa gyámoltított és nevelt árva névben mindazok, kik akár megjelenésök akár felülfizetésük által az egylet humánus céljait nagyjelkűen előmozdítani szivesek voltak,

ezennel a legmeleg-bb köszönetet. Eperjesen 1884 márczius hó 1-én. Taly László egyleti pánztárnok.

Műkedvelői előadás. A „Szechenyi kör” e hó 23-án színi előadást rendez. Színi kerül Moser „Raf-Rafliingen” című 5 felvonásos vígjátéka. A próbák szorgalmasan folytak Duka Róbert ur vezetés alatt. A darabban következő urnók vállaltak szerepet: Mattyasovszky Gizella, Barthóty Vilma, Semsey Natalie, Kähig Jenni, Mész Irén, Kollár Berta s Dessewffy Etelka.

Köszönet-nyilvánítás. A folyó évi febr. hó 26-ának estéjén, ugymint a folyó farsangkor megtartott sárosmegyei jótékony-nőgyeleti jelmezből oly fényesen sikerült, hogy valóban őszintén be kell vallanunk: miszerint tekintve, hogy e siker legfőként az alább megnevezettek érdeme, azok a nő-gyület részéről teljes mértékben s igazán megérdemelték a köszönetet. — Nemes-ak a bál anyagi ritka sikere, (703 frt 50 kr. brutto bevétel), hanem különösen annak fényes, kedélyes és gyönyörködött s mindvégig egészsze a hajnali órákig megtartott s a nemes, előkelő multságokat jellemző, kifogástalan lefolyása — e bált az eperjesi bálók között is az első egyikévé tette — s e nagy siker első sorban Haitsch Berta urnó ó nsága érdeme, a ki mint a bálbizottság elnöke, a bál sikerének biztosítása érdekében nem ismert fáradságot, buzdított lelkiztetett, dolgozott s áldozott s létrehozta nemes-ak a képzetekhez, de a szebbnél-szebb jelmezekhez z valót is; továbbá nagy érdeme van e kö ül Schöfeld M. Hugó főrendező urnak, a ki a lefo-lyásnak s a teremrendezés és a sikerült képletek fő fő intézője volt. Nagy köszönetet érdemel továbbá a „Szechenyi kör”, mely a maga gazdag ruhatarát a jelmezek és képletek létrehozatalához egész kész-séggel be-átotta i n g y e n a bálbizottság rend-kezésére; továbbá a katonai zenekar felett rend-kező ka-onai hatóság, mely a zenekarnak közremű-ködését oleső áron engedte meg, sőt azt a bált megelőzőleg megtartott — szombat — báli elő-gyakorlatra is ideengedte; továbbá a bálrendezők bizottsága, nevezetesen a polonaiseit rendező Kiss Géza ur, a katonai zenekar felett felügyeletet vivő Steinweid-er Nándor főhadnagy ur, a cigány-zenekar felett felügyelő Mész Gyula ur s a többi, a táncokat rendező s a közönséget fogadó rendező ur ak; továbbá a képletekhez szükséges dolgokat kölcsönözni sziveskedtek. — A nevezett igen tisztelt hölgyek és urak, egyletek, kereskedések bi ottságok és egyesek, fogadják szívesen a sáros-megyei jótékony-nőgyület bálbizottsága ezuton kife-jezett tiszteletteljes, halás köszönetét. Kelt Eperjesen

1884. febr. 28 án. Hörk József, a nőgyelet titkára s a bálbizottság jegyzője.

Vegykisérleti állomás. A kassai kir. gazdasági tanács tettel kaptatban vegykisérleti állomás állítottat fel, e hó 1-én, melynek működési köre — Szepes megyén kívül — a kassai iparkamara egész te ületére kiterjed. Az állomás feladata, alkalmat nyújtani arra, hogy a gazdák és kereskedők terményeiket illetőleg áruikat vegyileg megvizsgál-tassák. Kipuholni a hazai borok vegyi összetéte-leit, s azt, hogy a boroknak vegyi összetétele tekinte-tben észlelt hiányai miként orvosolhatók. Továbbá szaktanácsok és kísérletek által az ipar fejlődést előmozdítani. Táp-zerek és kereskedelmi czikkekk vegyi össze ételt megismertetni. Az állomáshoz intézett megk-resések elintézéséért bizonyos díj fizetendő, mely 50 krtól 3 frtig változik a kül-demények és megk-resések természete szerint.

Gyászhir. D. Glück Lipót úgy a saját, vala-mint Hermin, Blanka és Erika nevű kiskoru gyer-mekei nevében, mint férj s illetve apa. Neubarth Sámuel és n-je Lotti mint szüők, Glück Márk mint ipa, Dr. Glück Armin és neje szül. Weisz Johanna mint sógor s sógori. Weisz Ele mint sógor s neje szül. Neubarth Regina mint nővér. Glück Sámuel és Bertalan mint sógorok, mely fájdalomtól áthatott szívvel jelentik a forrón szer-etett s feledhetetlen emlékü nő, anya, leány, meny, sógori és nővér: Glück szül. Neubarth Johannának hosszas szenvedés után, e hó 7-ikén d. u. 13¹/₂ órakor, élte 30-ik s boldog házasságának 12 ik évében, tüdővész folytán történt gyászos el-hunyatát. A boldogultnak hült testeméi folyó hó 9 ik napján d. u. 3¹/₂ órakor a fővezén 2 számú házban lakásából az izraelita vallás szertartásai szerint örök nyugalomra kísértettek. Ádás és b-ke lengjen drága prai felett!

Kerekbe esett. Rimaszombati Károly, a fel-sőmalom berléje, e hó 6 án a fűrészgép-helyiség alsó traktusában szemlét tartott. Vigyázatlanságból a nagy hajtó kerékhez oly közel jutott, hogy ka-bátját a kerék egyik foga megkapta, mire ő maga a kerék küllői közé került s azok által összetörve azonnal szörnyet halt. A gép pár perc-re megállt s a felső emeleten dolgozó munkások figyelme-ssé lettek e körülményre, de midőn egyikök leszaladt, már késő volt a segély.

Katonai alapítványi helyek. A magyar korona országai ifjak számára, a katonai nevelő és képző intézetekben rendszeresített 120 alapítványi hely közül, ez idén az 1884-iki iskolai év kezdetével, a következő helyek lesznek betöltendő: a katonai alreáliskolákban (Kőszegen, Kis-Mirtonban, Sá-sán és Szt. Pöltnben: az I. évi tanfolyamban 12 hely, a II. évi tanfolyamban 6 hely, a katonai főreál-

iskolákban (Morva-Weiskirchenben) a III. tan-folyamban 6 hely; a bécsújhelyi katonai akademiá-ban az I. évi tanfolyamban 10 hely; a bécsi katonai műszaki akademiában az I. évi tanfolyam-ban 5 hely; s végre a fiumei hadtengerészeti akademiában az I. évi tanfolyamban 2 hely. Ezen helyekre a magyar korona országaiban honilletékes azon ifjak pályázhatnak, kiknek atyjai, magukat ez országok érdekében, bár mely irányban kitün-tettek és szerényebb anyagi viszonyok között élnek. A felvételi feltételek az alispáni hivatalnál meg-tudhatók.

Jókai Mór, a világirodalom e nagy alakjának legújabb regényeit olcsó füzetes kiadásban becsátja közre a Révai-testvérek könyvkiadóhivatala Buda-pesten. Az a cél lebeg a kiadók előtt, hogy a halhatatlan költő ragyogó művei bejussanak nem csak a gazdagok könyvtárába, hanem a szegényebb sorsuak könyvtárába is. Birhassa azokat minden magyar ember, Jókai alakjaiba és búbajos nyelvén-ben lássa, szeresse hazáját megszépülve, a költsézet fényével megaranyozottan. A első mű, melylyel Jókai Mór újabb regényeinek kiadása megindul: „A lécei fehér asszony” című 5 kötetes regény a nagy költő egyik legnagyobb szabású, legérdeke-sebb alkotása. A vállalat 2¹/₂ íves, nagy nyolczad-rétű füzetekben fog megjelenni, még pedig egyelőre kéthetenként egy füzet. Egy-egy füzet ára 25 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ára: egész évre (26 füzet) 6 frt, félévre (13 füzet) 3 frt. Az előfizetések legzélszerűbben postai utalványon küldhetők be a kiadóhivatalhoz: (Budapest. IV. váczai-utca 11. sz. alatt.)

A „Képes Családi Lapok” 22-ik száma kö-vekező érdekes tartalommal jelent meg: „A pa-raszt gróf kastélya”, elbeszélés, írta Berényi László, (folyt. köv.) — „Rövid az élet”, költemény, írta Tóth Lajos. — „Arany és Petőfi”, irodalmi cseve-gés egy felvonásban, mdme Claire után fordította Büchler Regina. — „Diana”, történeti elbeszélés, Berthud Henrik után, francziából fordította Milesz Béla. — „Ilona”, beszély, Buday Sándornétől, (folyt. köv.) — Heti tárcza: „A bálokról”, írta Terpsichore. — Híjjóság a tengeren, Turgenyev után. — „Ha majd”, költemény, Jámor Lajostól. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Előfizet-hetui Mehner Vilmosnál, Budapest IV. ker. pap-növelde utca 8. sz. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

HIVATALOS ROVAT.

15. tkszám 1884.

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint Neuhauser Hermann végrehajtónak Berthóty Roskoványi Mária végrehajtott elleni árverési ügyében 255 frt 60 kr. sjár. behajtása tekintetéből:

- 1-ször. Elárvereztetik az adósnó tulajdonát képező Hrabkó község 97-ik számú telekjegyző-könyvébeni 336 és 615. hr. sz. rét és erdő.
- 2-or Kikiáltási ár 547 frt.
- 3-or Az árverés a kebelbéli telekkönyvi hiva-talban 1884. évi május hó 5-ik napjának délelőtti 9 órájkor megtartatik.
- 4-or Venni szándékozók kötelesek 54 frt 70 krt. készpénzben vagy óvadékpapirokban bánatpénzül letenni.
- 5-or A vételár egyenlő részletekben és pedig 1-ső részlet egy hó, — a 2-ik két hó, és a 3-ik

három hóval leütésétől számítva 6% kamatokkal az eperjesi kir. adó mint letéti hivatalba lefizetendő. Bánatpénz az utolsó részletbe beszámíttatik.

6-or A feltételek alulírott hatóságnál megte-kinthetők.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Eperjesen 1884 évi január hó 31-én.

F e k e t e P é c h y
h. jegyző. elnök.

18. tkszám 1884.

Árverési hirdetmény.

Alírt kir. bir. végrehajtó a lemesí kir. jbnak 1884. évi 14 P. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint végrehajtók Pribula Ondko Mihály és tarsai 167 frt 75 kr. o. é. követelése s járulékaí iránt végrehajtást szenvedők Lenhardt András, mint k. k. Pribula árvái gondnoka és özv. Pribula szül. Lenhardt Mária ellen kielégítési vég-

rehajtás folytán lefoglalt s 431 frtra becsült ingó-ságok, u. m.: különféle házi butor, 2 tehén, 2 üsző, 1 sertés, 3 malacz, 2 ló, 4 db. anyajuh, 5 véka buza, 28 db. fatörzs, 1 szekér, el fognak adatni, minek Gulyvészen leendő eszközzésére határidőül 1884-ik évi mártius hó 17-ik napjának délelőtti 11 órája tűzetik ki, mely árvarésre a vevők oly meg-jegyzéssel meghivatnak: hogy az érdekelt ingó-ságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. 406. §-a szer-int, szükség esetében becsáron alól is eladatni fognak: a lefoglalt ingóságok netaláni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alól-írt kir. bir. végrehajtónál Lemesen és az árverés napján a helyszínen Gulyvészen az árverés kezde-téig oly bizonyosan és szabályszerűen érvényesítsék: mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt Lemesen, 1884-ik évi mart. hó 1-én.

Jurány Adolf,
k. b. vjhajtó.
808. 1—1

NEM HIVATALOS ROVAT.

Örökeladási hirdetés.

A vallás- és közokt. miniszterium f. évi 2240. sz. rendelete alapján közhírré tétetik, hogy Abauj-Tornamegyében fekvő az alapítv. mislyei uradalomhoz tartozó ósvai italmérsi jog és hozzá tartozó épületek folyó évi márczius hó 19-én délelőtti 10 órakor a mislyei főtiszt irodában zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános szóbeli árverésen örök áron eladának. — A kikiáltási összeg 9700 forint.

Az örökeladási feltételek Alsó-Mislyén a főtiszt irodában, a hivatalos órák alatt betekínthetők.

Az 50 kros bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett zárt ajánlatok a fent kitett időig 970 frt bánatpénzzel és azon ki-jelentéssel látandók el, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadtatnak. Mislyén, 1884. február 16 án.

804 3—3

Kir. közalapítv. főtiszttség.

Eperjesen

a magyar utczában épült 150. számú ház Szabad kézből eladó.

Édes anyám, ki már éltés asszony, huzamosabb időn keresztül e s ú z b a n szenvedett anélkül, hogy segélyre talált volna. Véletlenségből azonban egy háziszér birtokába jutottam, mely nemesak nekem szerzett gyó-gyulást, hanem jó anyámat is gyorsan meg-szabadította a fájdalomtól. Hasonló bajban szenvedőknek halálból szívesen adok díjtalanul közelebbi utasítást.

Ilina M.,
Bécs, I. Getreidemarkt 2.
805 4—2

Szinyey-Péchy Mária tulajdonát képező, Eperjesen a főtúcán fekvő házában f. 1884. évi április hó 1-től egy **utczai bolt** és ahhoz tartozó udvari lakás bérbeadó. — Közelebbi értesítés a háztulajdonosnál.
803 3—2

Valahára!!

Ernyedetlen tanulmány folytán végre sikerült Dr. Bendennek oly

hajkenőcsöt

előállítani, melyből teljes joggal elmondhatni, hogy megfelel valódi cseljának. Aránylag rövid idő alatt teljes erős haját és szakált növeszt. A feltaláló jót áll a feltétlen eredményért. 790 12-4

Ára egy üvegnek 2 frt.

Az összeg előleges megküldése mellett csupán a megtalálónál dr. Bendennél kapható, Prága, Salmgasse 7.

Eladó szántóföld.

Bertalovics István után maradt Bertalovics Anna birtokában levő Szidlovicz dűlőben fekvő 2 holdas szántóföld 5-6 évre bérbeadó. Közelebbi feltételek: Duka Róbert ezredes urnál.

788 5-3 ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

A mislyei m. kir. közalapítv. ker. fötisztség részéről ezenel közírtó tétetik, miszerint a curiatybei tanulmány alapítványi uradalom tulajdonát képező Sárosmegye Mochlya község határában fekvő 221 hold kiterjedésű földbirtok a hozzá tartozó gazd. épületekkel együtt f. évi márczius 18-án délelőtt 10 órakor Alsó-Mislyén a fötiszti irodában zárt ajánlati verseny útján, s ugyanekkor a mochnyai koresma és italmérsi jog is, zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján, előbbi 1884. évi okt. 1-től számítandó 9 évre, utóbbi 1884. évi okt. 1-től számítandó 3 évre, bérbe fog adatni.

A fent kitétt határnapig a mislyei fötisztséghez beadandó zárt ajánlatok kizárólag magyar nyelven szerkesztendők s 50 kros bélyeggel látandók el. A földbirtok bonyújtandó zárt ajánlatokhoz 221 frt. az italmérsi jogra benyújtandóhoz pedig 30 frt. bántapénz esatolandó. A zárt ajánlatban az ígérendő bér betűvel és számmal tisztán kiírandó, továbbá kiteendő benne, hogy versenyző az árverési feltételeket — melyek a fötiszti irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők — ismeri és elfogadja.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadhatnak; az árverésben részt nem vehetnek; községek mint ilyenek, továbbá kiskorúak, végre az uradalomnál hátralebélben lévő, vagy perben álló bérlelők.

Mislyén, 1884. évi február hó 9-én.

Kir. közalapítv. ker. fötisztség

Legjutányosabb árak mellett

Van szerencsém a t. cz. vidéki és városi közönség becses tudomására hozni, hogy mártól fogva nagy raktárt tartok **kész női felöltők, Jaquettek, Mantlettek és esőköpenyek,** továbbá **gyermekruhák, felöltők és porköpenyekből.**

A fentemlített czikkeket mérték után is, saját felelőségemre eszkezlöm.

Becsés látogatásért esd

Zavatzky Szilárd,

(ezelött KOSCH)

divat-, rőfös- és vászon-

795 3-3 kereskedő Eperjesen.

Legjutányosabb árak mellé

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TÖRLESZTÉSI

JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

engedélyez

5%-os BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.

Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

802 4-2

Ein Schmied

wird aufgenommen bei der Excellenz Stefan Graf Erdödy'schen Gutsverwaltung Gábolto nächst Bartfeld.

Nur ordentliche Individuen werden berücksichtigt. 793 3-3

A kávépiacz magas árainak daczára semmi áremelkedés. ETTLINGER A. B., Hamburg, világposta szélküldés.

Ajánlja utóvé: mellett általános ismert olesó s valódi árúját, portomentes, franco csomagokban 5 kiló kávé vámfont o. 6 forintban.

Rio, finom erős	3.95
Cuba, zöld, erős	4.70
Ceylon, kék/zöld, erős	5.20
Arany Jáva, legfinom bb, gyöngye	5.20
Gyöngykávé, finom, zöld	5.95
Afrika gyöngy Mocca, valódi nemes	4.45
Arabiai Mocca, valódi nemes	7.20
Stambul kávé keverék	4.70
Congo tea finom ki oja	2.30
Souchong-tea finom	3.50
Családi tea, extraf.	4.-
Caviar I-ső r. gyöngén szózott 4 ko. hordóiban	7.50
Tengeri rák finom 8 doboz	4.25
Lazacz fri s, főzve, 8 doboz	4.25
Sardinia á l'huile 18/4 doboz	4.70
Appetit-Sild pikans, 18 doboz	7.60
Angolina gelében finom, 8 doboz	4.20
Ökörnyelv dr. r. b. 1 1/2 kiló, 4 doboz	8.10
Sardella valódi brab 2 kiló tartalommal	7.50
Matjeshering finom 5 kilós hordóiban	2.60
Apró halak füstölve 2 kilós ládáskában	2.50
J. maikal rum, I-ső r. 4 Liter	4.15

640 18-17

Orvosi bizonylatok

"MARGIT"

gyógyforrásról.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele kevés szabad szénsav, de gazdag, főleg kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomornyal-hártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi, Radeinai, Vichyi, vizektől különbözőbb csekélyebb szabadszénsav tartalmánál fogva, s azért vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásáról kell tartani, a szénsavanyusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rökus kórház igazgatója. Kiváló a jó hatásának bizonyult a légző, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvizet kórházunkban alig rendelgetik. — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi, Giesshübli, Gleichenbergi-vizeknek használata harározottan káros volna.

Dr. Navratel Imre egyet. tanár Torok-, gége-, légeső- és hörbetegekben igen jó, kiváló hatást gyomorban volt jelen. pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű

Dr. Poór Imre egyetemi tanár Gége-, tüdő-, gyomor-, vizeleszervek idült hurutját szintúgy oszlatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegzve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörölést.

Dr. Ketly Károly egyet. tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam, Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbas Jozsef Rökus kórházi főorvos. Légeső, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi sziké ges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellem-s ízénél fogva ajánlható a légző és emésztő-szervek korállapotainál

Ez időszertint Európa legelső és leglátogatottabb **Görbersdorf** "Margit"-forrás gyógyhatásáról. — Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alján, melyeket én gyógyintézetemben a "Margit"-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betgeim által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani. Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tóder

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos

főraktár

ÉDESKUTHYL.

magy. kir. udvari szállító-nál Budapesten.

Kapható azonkívül minden gyógyszertárban, fűszer-kereskedésben, szállodában és vendéglőben.

807. 12-1

Felszámolás alatt álló „Éjszak magy. orsz. jelzalog- és iparüzletbank“

1. cz. részvényesei

az 1884. évi április 8-án délutáni 3 órakor Eperjesen a városház tanács termében tartandó

közgyűlésre

ezenmel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság jelentése és az évi mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felügyelő bizottság választása.
4. A visszalépő felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Egyébb netán beadandó indítványok.

Kelt Eperjesen, 1884. évi márczius 6-án.

A felszámoló bizottság.

Vagyon.

MÉRLEG SZÁMLA.

Téher.

Pénztári készlet	349	79	Részvénytőke	70150	—
Váltó tőke	12713	60	Betétek	739	25
Ingatlanok	7178	31	Kifizetetlen osztalék	3	40
Fulguritgyár adósk	3332	55	Hitelezők	3159	79
Kapronczai bírtok	1977	18			
Különfélék számlája	766	35			
Adósk	19831	88			
Butorzat	75	61			
Veszteség-egyenleg	27827	17			
	74052	44		74052	44

Kiadás

NYER- ÉS VESZT-SZÁMLA

Bevétel

Veszteség-áthozat 1882. évről	27593	31	Részvénytőke, 15 db. részvény után	637	—
Lakbér	72	—	Veszteség	27827	17
Perköltség	598	22			
Üzleti költség	3	64			
Fizetések	197	—			
	28464	17		28464	17

Eperjes 1883. december 31-én.

Mihalik Samu,
könyvelő.

Jelen vagyon-mérleg a fő és mellék-könyvekkel teljesen egyezőnek találtatott.
Eperjesen, 1884. márczius 2-án.

A felügyelő bizottság:

Stánczel Béla. Hruska Alajos. Dr. Mosánszky Titusz.

A felszámoló bizottság

Podhorányi Bálint, Kovács Gyula, Böhm Ferencz,
Bárkány József.

Egyedüli legjobb s legjutányosabb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett elsőrendű czégekétől a legjutányosabban s legbiztosabban egyedül és kizárólag a

Nemzetközi Hirdető

szervezetétől (Budapest, VII. Károlykör 7.) rendeltenek meg

A következő **előnyök** biztosítottak: 1. Csakis kiténő minőségű czikkek és munkák csak elsőrendű czégekétől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti árakon, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakarítja a külön külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt czikkek és munkák a b o t t á r á b ó l 10%-ot engedünk s 10 fiton felül portómentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállítástokat Vajda Béla elsőrendű spediteur eszközli.

Minden küldeményért hármaz jótállás: a czéggé, a spediteur és a „N. H.“-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Brázay-féle sóborszesz. 42 különféle betegségben fölértéketlen hatású, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária-kávé. Szalady Antaltól. Gyomorbanban, bélhurutban stb. Szevendőkre rendkívül jó hatású. Egészségeseeknek megbeesülhetlen. Egy kilo 1 ft 20

Forty-féle egytetemes sebtapasz, minden seb azonnali gyógyítására Arj. szerint. — **Weisz M.** féle universalis sebkénőcs, ára 50, 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök: 1 palack 60 kr., maláta czukorkák 20 kr., malátakivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsőre, hűsítő labdacsi és mellpasztillái Arj. szerint — **Kárpáti egészségi labdacskok:** köhögés, görvély, mellbajok ellen, Friedrich foraktárától 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József foraktárától: szakálnövesztő 2 ft 60 kr. — Vas bravais 3 ft. — Különösen ajánljuk:

Szem essentia dr. Leboistól, francia szemgyógyviz, egészséges szemek erősítésére is megbeesülhetlen hatású, úgy hogy minden szemre féltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia; gyenge, beteges fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szemhaj, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemben a legkiténőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Török Józsefen kívül kapható a vezérképviseletnél: Müller L. Soroksári-utca 4., egy üveg ára 90 kr.

Ürmös essentia Arany érmekkel kiténtetett gyógyszer, bélhurut étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkiténőbb ürmöst adja Török J.-en kívül kapható id. Müller Jakab feltalálónál (Rostély-utca, saját háza), ára 50 kr. Nagy palack (másfél liter) 3.50 Haszn. u.

Köszvényászton Török József gyógyszerárától.
„Szultána-növény-szappan.“ Nemecsek féle, borbettség, májfoltok, szeplok, hajkorpa és migraín ellen. Ára 35 kr.
Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arepor. Müller M. illatszertárától. Ugyanonnan mindenmemű pipere- és illatszerek.

Jaulusz-féle „Juno-crème“ ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplok, májfoltok ellen. 1 ft 50. — „Juno-pasta“ az arcz hófehérré tételére 2 ft, „Juno-puder“ 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kápatos pipere-szerek.

Uj magyar hajfe-tő-zer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2 ft 50 kr.

Szultána-pipere-szappan. Minden boudirban nélkülözhetetlen, csodálatos hatású, elismert. Ára 3 db. 1 ft Nemecsek-féle Vezéraktár Sinkó Józsefnél.
Hajnövesztő-szer. Hausner R. családi titka Á a 1 ft 40. 789 10-3
Ezenfelül minden pipereszer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási czikkek.

Az „Első m. fekete bőrkenőcs-gyár“ gyártmányai. Fekete bőrkenőcs 1 ft 20, sárga 1 ft 50. Éreztisztító 10 kr. Kettős velencei bírlak 60 kr. Nemecsek-féle. József főhg. udv. szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Eg etemes hideg enyv. Singer féle Edények. üvegek, pipák, fadarabok és bőr öszseragasztására 20 kr.

Mosánszky-féle fénymáz — Nemecsek-féle éreztisztító 10 kr. — Roarpor, Pösch-féle 1 ft, — Patkán irtószer Reisztól 1 ft.
Ezenfelül minden háza tási és gazdasági czikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi-divatárak és fehérművek Karikás Lajostól. — **Egészségi jehérnemek** és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti foraktáról. — **Kalapok** Nyc ges M. gyarából

Női divatárak Monasterly és Kuzmik udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrichtól, a volt Alter és Kiss főszabásztól

Czipők, Lőrincz István gyarából urak, hölgyek és gyermekek számára Ezenfelül minden árak eredeti árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

Schmitt Adolf és társa m k. szab börgyára szij-, bórnmű- és gépszakjakban (Hársfa u. 1. sz.) a monarchia legnagyobb gyára. (Hadfelszerelés) Számos kiténtetés.

Humayer Károly (soro sári utca 94. sz.) méz ő és t'glaégető gyárat mint Budapesten a legszolidabbat, le jutányosabbat és a legnagyobb szállítókra legképesebbet az építkező községeknek, hatóságoknak és magánosoknak legjobban ajánljuk.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyári részvény-társaság Budapestén szesz-, élesztő-, likőrből, rumból és ezetesszenziából álló készítményeit ajánljuk. Gyár és fűdőintézet: Józsefváros, illóit-ut Fő aktár: Károlykörút 17. sz. báró Örczy-féle ház.

Butorok, az I. butor-ípar-társaságtól. — Excellentszék 16-féle ezlra Schöberl K-tól — Pénzszekrények, Wiese Fr. udv. száll. — Vasbutorok Stitz Henriktól — **Ágyneműek** Hüttl Tivadar udvari szállítóktól.

Üvegnumék Stölze és fia gyarából Kocsik Boglán J. gyarából. — Lószerszámok Szigeti L. tól. — Tornaszekők, szerszámok, malomkövek, konyhaszekők Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyösy J.-től. — „Ariston“ önjátszó szalonhangszer 25 ft a főaktáról. — „Orchestrion“ önjátszó óriási zenekar, ára 1000 ft-tól fölfelé; a foraktáról. — Zongorák Lédeczy gyarából

Löfegyverek pisztolyok stb. Kirner udv. szállitonál Vadászati és úti czikkek Kertész Tódortól — Gazdasági gépek Fehér Miklóstól Varrógépek Neidlingertől. Mesterségekhez szükséges szerszámok Geitner és Rauschtól. — A legkiténőbb eredeti francia pezsgőborok Jaques Louis Fréres francia czég budapesti vezérképviseletétől, Müller L.-től. Grand vin de la couronne 3 ft 80 kr Carte blanche 1-ére chois 3 ft 50 kr. — Essentiák mindenmemű likör gyártására Watterich Arnold gyarából. — Sikerült és szép arczlépek Neumann Ign. mű erméből Szénrajz 3 ft, krétarajz 6 ft, olajfestm (életnagsz) 8 ft-tól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — A czékes választási zászlók k sz. Neumann Ignác műterméből. — Vésnöki munkák, pecsétnyomok, bélyegzők, pecsétbélygek, monogrammok a legolcsóbb szabott ár szerint.

Fácányi gyógyszerárától a következő nagyhírű elismert különlegességek: a) Fácányi-féle magy édesmútar gyomor- és bélhurut ellen stb 1 ft vagy 50 kr. b) F. f. fogpapir fogfájás, arcz- és fülszagatás ellen. Egy csomag 70 kr. c) F. f. Phenyl-szappan, borbetőségek ellen 70 kr. d) Sóborszesz, szakértő által 1 ft 20 kr. 70 kr.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiv' teli terményeinek áruinak és gyártmányainak. (Tokaji, mènesi, balatonvidéki borok Vámosy Lajos utján, kőbányai sörök Dietrich és Gottschlig utján, huskonszervek a Weisz testvérektől, selmeczi pipák Heller F.-től, magyar vas, aczél stb. Vadhus: Pál K.-től, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó stb.) mind 1 gdi-rekbebb forrásából, szabott áron és az eredeti czég árj. szerint. — Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETI HIRDETŐ“ szerk. (Budapest, VII. Károly-körút 7)

Pontos és becsületes szolgálat.